

Alla Marcia

-korusarja miehelle

LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU
Muotoilun koulutusohjelma
Koru- ja hopeamuotoilu
Opinnäytetyö
Kevät 2006
Markus Helenius

TIIVISTELMÄ

Lahden Ammattikorkeakoulu
Muotoilun koulutusohjelma
Markus Helenius
Alla Marcia- korusarja miehelle
Koru- ja hopeamuotoilu
Sivumäärä: 32
Kevät 2006
Ohjaaja: Esko Timonen
Opponentti: Kalle Polkutie

Tämän opinnäytetyön aiheena on korusarja miehelle, kohderyhmä on etikettitietoisesti pukeutuvat, varttuneet miehet. Lähtökohtina tämän työn suunnittelulle on ollut Suomen talvinen luonto sekä suomalainen mies. Korut on tehty perinteisillä käsityömenetelmillä.

Tärkeimpänä taustatietona on ollut tekijän laatima käyttäjäkysely, jonka vastausten perusteella korut on pitkälti valmistettu.

Vastausten perustella miehen koruiksi mielletään massiiviset ja yksinkertaiset korut. materiaaleiksi suurin osa vastaajista mielsi esimerkiksi hopean ja nahan, toisin sanoen perinteisiä materiaaleja.

Suurin osa miespuolisista vastaajista käyttäisi mielellään koruja enemmän, jos vain kultasepäntiikkeissä olisi enemmän valinnanvaraa. Tästä voi vetää johtopäätöksen siitä, että miehet kultasepäntiikkeen asiakkaina ovat jääneet lapsipuolen asemaan.

Avainsanat: talvi, jää, heijastus, perinteisyys, henkilökohtaisuus.

SUMMARY

Lahti University of Applied Sciences
Degree program of design
Markus Helenius
Alla Marcia- jewellery set for a man
Jewellery and object design
Pages: 32
Spring 2006
Supervisor: Esko Timonen
Opponent: Kalle Polkutie

The subject of this scholarly thesis is to design jewellery set for a man. The target group is that of well- dressed, adult men. The arctic Finnish nature and a Finnish man have served as starting points when designing this piece of work. All the pieces for this set are made with traditional craftsmanship.

The important source for this work was a questionnaire, and this jewellery set was designed by making use of the answers in this inquiry form.

Almost every answerer thought that men's jewellery is made of silver, leather or similar, traditional materials. They imagined that men's jewellery is simple and massive.

Nearly every male person, who answered the questionnaire, likes to wear jewellery more than before if there is a larger selection of different kinds of jewellery items.

Consequently, we can conclude that men are still an occasional customer at a jeweller's shop.

Key words: winter, ice, reflection, traditionalism, personality.

Sisällysluettelo

1. JOHDANTO.....	3
2. MITÄ, MIKSI, KENELLE.....	4
2.1 MIEHISTEN KORUJENKÄYTÖN HISTORIAA.....	4
2.2 MITÄ.....	5
2.3 MIKSI.....	6
2.4 KENELLE.....	6
2.5 ETIKETIN MUKAINEN PUKEUTUMINEN.....	7
3. SUUNNITTELU TYÖSTÄ.....	8
3.1 TAUSTAA.....	8
3.2 LÄHTÖKOHDAT.....	11
3.3 MIEHEN KUVA.....	11
3.4 LUONNOSTELUVAIHE.....	12
4. TUOTTEEN VALMISTUS.....	12
4.1 VALITUT MATERIAALIT.....	12
4.2 MIKÄ ON DUBLETTI.....	12
4.3 KORUIHIN LIITETTÄVÄT KIVET.....	13
4.4 KIVIEN KIINNITYS.....	14
5. TÄMÄN TYÖN MERKITYS ALALLE.....	15
5.1 TEKNISESTI.....	15
5.2 TIEDOLLISESTI.....	16
6. KORUSARJAN MARKKINOINTI.....	16
7. ALLA MARCIA.....	16
8. YHTEENVETO.....	17
9. LÄHTEET.....	19
10. LIITTEET.....	19

1. JOHDANTO

Miehen koruiksi mielletään perinteisesti vähän koruja: vihkisormus, kalvosinnapit ja solmiopidike, eipä juuri muuta. On olemassa sanonta ”Timantit ovat tytön parhaita ystäviä”. Mikä kivi voisi olla miehen paras ystävä? Vai voiko niin ylipäättään sanoa mistään kivistä? Usein näkee miehille suunnattuihin koruihin istutetun jotain tummaa kiveä, kuten mustaa onyxia. Vastakohtana tummille kiville ovat valtavat, massiiviset timanttisormukset, joita näkee erityisesti hip-hop- kulttuurin edustajilla. Mutta liian usein miehen koruissa ei ole käytetty minkäänlaisia kiviä. Kysymys kuuluu: miksi? Kun ottaa huomioon, että mies on koristautunut vuosisatojen ajan ja tällä korostanut omaa miehekkyyttään ja viriiliyttään, tuntuu oudolle, että nykyään mies joka haluaa olla nuorekas, trendikäs ja niin sanotusti katuuskottava, ei käytä oikeastaan muita koruja kuin paksua, kultaista panssariketjua. Tästä tosin, kuten kaikesta, on olemassa poikkeuksia, ja nykyään onkin markkinoilla massatuotantona tehtyjä koruja, jotka jostain syystä ovat saaneet suuren suosion. Tästä on esimerkkinä Suomen Leijona- riipus ja siitä varioidut korut. Tilanne on edellä mainittujen korujen kohdalla sama kuin Aalto- maljakolla: alun perin harvinaisesta ja kalliista, käsityönä tehdystä taide- esineestä tuli suurelle yleisölle valmistettu massatuote. Vaikka maljakko on nykyään tavanomainen ja se löytyy lähes joka kodista, siitä huolimatta sen saama status on säilynyt ja sitä edelleen myydään suuria määriä. Miksi jonkin esineen suosio kasvaa niin huimaksi, että siitä tulee jossain vaiheessa massavalmiste, on mielenkiintoinen kysymys. Siihen saattaa olla syynä ihmisen tarve kuulua yhteisöön, olla samanlainen kuin toiset yhteisön jäsenet. Samasta syystä, eli yleisestä mielipiteestä johtuen, ihminen saattaa jättää joitakin esineitä tai asioita käyttämättä, kuten on käynyt miesten korujen käytön monimuotoisuudelle. Se ei varmasti ole ainoa syy miesten korujen käytön vähäisyydelle, mutta se on yksi syy.

Nykyään on miehenkin sallittua korostaa omaa persoonaansa monella tapaa. Esimerkiksi pukeutumisellaan, mies voi osoittaa olevansa erilainen, valtavirrasta jollain tavalla poikkeava. Myös korujen käyttö kuuluu olennaisena osana pukeutumiseen ja nykyään erilaisilla koruilla voi olla vaatetuksen ohella huomiota herättävä tarkoitus. Tällaiset pukeutumisellaan joukosta erottajat ovat kuitenkin vielä toistaiseksi vähemmistössä.

Kohderyhmäksi tälle opinnäytetyölle on valittu klassisesti, eli etiketin mukaisesti pukeutuvat miehet. Etiketin mukaiseen pukeutumiseen kuuluu myös koruja, joiden käyttö on kohderyhmään kuuluville itsestäänselvyys. Tämä kohderyhmä on valittu siksi, koska tekijä tuntee itse kiinnostusta klassiseen pukeutumiseen. Suuri osa tähän tapaan pukeutuvista miehistä on keski- ikäisiä ja jopa vanhempia, ja tämän johdosta kohderyhmän ikäjakauma on muodostunut kuin itsestään.

Luodessaan tätä korusarjaa, tekijä on koettanut kehittää jotain uutta, joka sopisi yhdistettäväksi perinteiseen tyyliin ja hyväksyttäisiin käyttäjäryhmän, eli aikuisten, hyvin pukeutuvien ja etikettitietoisten miesten keskuudessa. Tehtävä ei ole ollut helppo, koska jos koruun on esimerkiksi istutettu liikaa kiviä niin, että siitä saa pröystäilevän vaikutelman, se ei enää sovi kohderyhmän tarpeisiin. Kuitenkin, tekijää kiinnostavat ammatillisessa mielessä jalo- ja korukivet, sekä perinteiset jalometallin työstötekniikat. Tästä syystä oli itsestään selvää, että näitä osa- alueita on käytetty suunniteltaessa ja valmistettaessa tätä korusarjaa.

Lähdeaineistona on käytetty kirjoja korunvalmistuksesta, miehisyydestä, hyvistä tavoista ja miesten pukeutumisesta, sekä käyttäjäkyselyä josta palautettiin täytettynä yli kaksikymmentä vastausta. Vastaajissa oli niin miehiä kuin naitakin, ikäjakauma vastaajilla oli 20- 62 vuotta. Suurelta osin näitten vastausten perusteella olen valinnut ja suunnitellut tehdyt korut sekä niihin käytettävät materiaalit.

Paitsi henkilökohtaisesti, tämä on myös ammatillisella tasolla minulle tärkeä aihe. Tulevana yksityisyrittäjänä toivoisin, että miehet, jotka tulevat ostamaan vaimolleen jonkin korun, hankkisivat samalla myös itselleenkin jotain.

2. MITÄ, MIKSI, KENELLE

2.1 MIESTEN KORUJENKÄYTÖN HISTORIAA

Jo tuhansia vuosia miehet ovat käyttäneet koruja. Koru on ollut miehellä aina vallan, varallisuuden ja yhteiskunnallisen aseman merkki. Massiivisilla käädyillä ja kalliilla jalokivisormuksilla on voitu erottua alempisäätöisistä, vähävaraisemmista ihmisistä. Koruilla on ollut myös uskonnollisissa tarkoituksissa oma sijansa.

Kun ottaa huomioon ihmiskunnan historian pituuden, niin jalometalleja ei ole käytetty kovin kauaa. Ensimmäinen koruihin käytettävä metalli oli kupari.

Luonnon puhdas kupari on ollut tuttu jo kiviikauden ihmiselle. Kupari on ollut todennäköisesti ensimmäinen metalli, jota ihminen on oppinut valmistamaan. Pohjois-Irakin vuoristoalueelta löydetyn kuparisen korulaatan arvioidaan olevan vuodelta 9500 eaa. (Vaissi, P, Huovinen, H., 2005, 99.)

Jossain vaiheessa kupariin on keksitty sekoittaa tinaa, ja näin on kehittynyt pronssi. Pronssi on yksi ihmiskunnan tärkeimmistä keksinnöistä. Se on kovempaa ja kestävämpää kuin kupari, ja tästä syystä sitä on käytetty moneen eri tarkoitukseen.

Näistä epäjalosta metalleista valmistettuja koruja on säilynyt Suomessakin runsaasti. Löydettyjen korujen joukossa on ollut muun muassa solkia, heloja sekä käätyjä.

Kulta ja hopea on löydetty kuparin jälkeen, kulta todennäköisesti aiemmin kuin hopea. Molemmat metallit ovat puhtaana pehmeitä ja helposti muokattavia. Nämä metallit ovat olleet harvinaisempia kuin kupari, ja sen vuoksi ne ovat olleet haluttuja ja arvostetumpia korujen raaka- aineena kuin kupari, josta valmistettiin yleisesti myös käyttöesineitä. Jossain vaiheessa ajanlaskua hopeaa on pidetty jopa kalliimpana kuin kultaa. Näistä kahdesta metallista on valmistettu koruja ensimmäisenä todennäköisesti Egyptissä.

Kun metallinkäsittelytaidot kehittyivät, koruista tuli yhä taidokkaampia, koristeellisempia ja kalliimpia. Siitä, missä vaiheessa metalleista valmistettuihin koruihin on alettu kiinnittämään jalokiviä, ei ole tarkkaa tietoa. Ensimmäiset koruihin kiinnitettävät jalokivet olivat kokonaisia kiteitä, tai sitten soran ja veden pyöristämiä. Kivenhiontataito kehittyi vasta myöhemmin.

Miesten koruilla, siinä tarkoituksessa mitä niillä nykyään käsitetään, on ollut käytännön tarkoitus samalla kun se on toiminut koristeena. Solkia on käytetty kiinnittämiseen. Kalvosinnapit ovat aikanaan kuuluneet jokapäiväiseen elämään, johtuen siitä että miesten paidoissa oli ennen kaksoiskalvosimet ja ilman kiinnitysmekanismia hihat olivat niin pitkät, että kädet jäivät kokonaan hihoihin. Solmioneula- ja pidike on kehitetty siksi, ettei solmio uiskentele soppalautasella syödessä.

Suvun vaakunaa on ollut helppo kantaa sormuksessa.

Kun ajasta tuli yleinen käsite ja se rupesi määräämään ihmisten tekemisiä, tuli kellosta tarpeellinen väline. Sitä mukaa kun kellojen koneistot kehittyivät, ne myös pienenivät. Tämä mahdollisti taskukellojen valmistamisen. Kellojen kuoret valmistettiin usein kullasta tai hopeasta.

Ajan mittaan miesten korut ovat muuttuneet yksinkertaisemmiksi ja niiden arvo varallisuuden merkinä on vähentynyt. Nykyään koruja pidetään lähinnä vain koristautumisen vuoksi.

2.2 MITÄ

Tämän työn aiheena on korusarja miehelle. Sarja käsittää kalvosinnapit, solmiopidikkeen ja kantasormuksen. Olen päätenyt perinteisiin koruihin, koska valitsemani kohderyhmä ei käyttäisi kovin erikoisia ja uuden tyyppisiä koruja. Toki olisin sellaisia voinut opinnäytteeksi tehdä, mutta jos niitä myöhemmin valmistaisi myyntiin, ne jäisivät käsiin. Koruja, jotka eivät mene kaupaksi, ei kannata tehdä.

Lähtökohtana tälle korusarjalle on suomalainen mies. Edelleen, vaikka eletäänkin 2000-lukua, käyttäjäkyselystä ilmenee, että perinteiset materiaalit kuten nahka ja hopea mielletään kaikkein sopivimmiksi materiaaleiksi suomalaisen miehen koruun. Yleisesti massiivisuus mielletään miehen koruun, sirous liitetään naisen koruihin sopivaksi. Massiivisuutta ja siroutta ei saa sekoittaa kokoon. Esimerkiksi korvakorujen ollessa kyseessä, pieni nappi tai ohut rengas koettiin miehelle sopivaksi, liian suuret ja roikkuvat eivät vastaajien mielestä sopineet miehelle lainkaan.

Materiaaleiksi olen alkuvaiheessa harkinnut jalometallin lisäksi myös useita luonnonmateriaaleja – nahkaa, erilaisia kivilaatuja, puuta. Lopulliseen työhön luonnollisestikin olen käyttänyt vain osaa edellä mainituista, eli kiveä ja hopeaa. Nämä materiaalivalinnat olen tehnyt siksi, että vaikka suurin osa suomalaisista asuu kaupungissa, suuri osa heistä edelleen kokee luonnon itselleen läheiseksi ja hyvin tärkeäksi.

2.3 MIKSI

Kukaan ei hanki itselleen korua jota ei tunne omakseen. Tällä hetkellä, suurin osa miehille tarkoitetuista koruista on valmistettu ulkomailla, sikäläisten miesten maun mukaan. Koska on perinteisesti ajateltu, että miehet eivät käytä koruja vaikka niitä olisi tarjollakin, kultasepäntiikkeissä ei liiemmin ole edes valinnanvaraa. Myynnissä on muutamia pareja persoonattomia kalvosinnappeja, saman verran solmioneuloja sekä pari lavaa mitättömiä kantasormuksia ja kultaisia panssariketjuja. Kuitenkin käyttäjäkyselyiden perusteella suurin osa miespuolisista vastaajista haluaisi käyttää enemmän koruja, mitä he käyttävät nyt. Vastausten perusteella miesten korunkäyttöä lisäisi se että liikkeissä olisi valikoimaa mistä valita, ja nimenomaan suomalaisille miehelle valmistettuja koruja.

Tähän aihevalintaan on syynä oravanpyörä, joka tiivistettynä menee näin: luullaan että miesten koruille ei ole kysyntää ja sen vuoksi valmistajat eivät panosta suunnitteluun. Samasta syystä liikkeet eivät ota miesten koruja myyntiin. Ja koska ei ole mieleistä valikoimaa, moni mies jättää korun ostamatta.

2.4 KENELLE

Tämän opinnäytetyön kohderyhmäksi on valittu varttuneet, siististi ja etikettitietoisesti pukeutuvat miehet. He tottakai käyttävät kalvosinnappeja ilman minuakin, mutta kuinka monella on sellaiset korut, joita he käyttävät todella mielellään, eikä vain sen vuoksi, että se kuuluu asuun?

Solmioneula, taskukello, kalvosinnapit, sormukset ja kynät tulee valita yhtä huolellisesti kuin vaatteet. Näin siksi, että esineet, joita päivittäin käytämme, kertovat meistä paljon ja tuovat lisäksi pelkän hyötytarkoituksensa ohella arkielämään kauneutta. Tässä suhteessa nämä pienet esineet tarjoavat hillittyyn arvokkuuteen jopa paremmat mahdollisuudet kuin puku, paita ja jalkineet. Onhan nimittäin totta että omistajan lisäksi vain kultaseppä tietää solmioneulan maksaneen pienen omaisuuden. (Roetzel 2005, 221.)

Kohderyhmään kuuluvat miehet ovat usein liikemiehiä tai poliitikkoja. Eivät välttämättä, mutta yleisesti ottaen he ovat miehiä jotka omaavat terveen itsetunnon ja tietävät kuinka kussakin tilanteessa tulee pukeutua. Tämän tyyppinen, eli etiketin mukainen, siisti pukeutuminen ei ole heille epämieluisaa tai pakonomaista, vaan he kokevat sen itsensä ja ympäristönsä arvostamisena. Tästä johtuen he ovat valmiita sijoittamaan laadukkaaseen pukeutumiseen, ja tätä myöten myös koruihin.

Tyypillinen kohderyhmään kuuluva henkilö on iältään 45v. ylöspäin, hyvin koulutautunut mies. Hän saattaa olla jo eläkkeellä, mutta jos hän on vielä työelämässä, hän työskentelee arvostetussa ammatissa, esimerkiksi lääkärinä, poliitikkona tai muussa vastaavanlaisessa ammatissa, kuitenkin lähempänä johtoporrasta kuin liukuhihnaa. Ei välttämättä, mutta todennäköisesti hän on perheellinen. Lapset tosin ovat jo saattaneet lentää pesästä. Hän arvostaa elämässä laatua ja pieniä yllätyksiä, kuten ravintolassa illastamista, konsertteja tai matkustelua kumppaninsa kanssa. Tai vaikkapa vain hyvää kirjaa. Urbaania elämää tasapainottamassa ovat kalastusreissut perheen kesämökille, purjehdus omalla veneellä tai golfaus. Kohderyhmään kuuluva mies asuu joko omakotitalossa hyvällä alueella tai sitten tilavassa, omassa kerrostalohuoneistossa vanhassa kivitalossa. Asunto on hyvällä maulla sisustettu. Hän käyttää mieluummin prässihousuja kuin farkkuja. College- paitoja

on turha etsiä hänen vaatekaapistaan. Tilanteeseen sopiva kauluspaita on hänen valintansa myös arkeen, monesti solmiolla terästettynä. Kengät ovat laadukkaat, ja hänellä on niitä monta paria. Hän käyttäytyy kanssaihmissiään kohtaan kohteliaasti ja sivistyneesti.

2.5 ETIKETIN MUKAINEN PUKEUTUMINEN

Pukeutuminen on koodi, kehys johon ihminen itsensä asettaa. Näistä kehyksistä hän pyrkii vaikuttamaan ympäristöönsä. Suuren yrityksen johtaja pukeutuu konservatiivisesti, koska haluaa antaa luotettavan vaikutuksen. Niin uskomattomalta kuin se vaikuttaakin, ihmiset vetävät meistä johtopäätöksiä vaatteistamme perusteella. (Lassila 2003, 447.)

Vaikka tämä korusarja on suunniteltu suomalaiselle miehelle, pukeutumisetiketti- tai koodi -miten vain, on kansainvälinen. Miehestä riippuen, pukeutumissäännöt voivat olla joko kahle tai elämää suuresti helpottava ohjesääntö. Miehen, joka pukeutuu etiketin mukaisesti, ei tarvitse koskaan olla epävarma asunsa sopivuudesta.

Pukeutumisetiketit ovat olemassa sekä juhlapukeutumiseen että arkipukeutumiseen, mutta myös kansallispuvun käytössä sovelletaan omaa pukeutumiskoodia. Näistä kaksi ensimmäistä on jaettu useaan erilliseen osaan joita sovelletaan tilanteesta riippuen. Kansallispuvujen käyttöä koskevaa säännöstöä ei käsitellä tässä yhteydessä.

Juhla- asu on helppo valita kutsukortin merkintöjen mukaan, mutta jos kutsukortteja ei ole olemassa, juhlan luonteesta ja pitopaikasta voi päätellä oikean puvun. Esimerkiksi 50-vuotis syntymäpäiville voi pukeutua tummaan pukuun, jos juhlat ovat päivänsankarin kotona. Mutta jos samaisia syntymäpäiviä varten on järjestetty tanssiaiset, miehen asuna on ehdottomasti frakki. Miehen juhla- asukoodit on jaettu seuraavasti:

1. FRAKKI

-muodolliset valtiolliset tilaisuudet, akateemiset juhlat, arvokkaiden vierailujen yhteydessä, häät, tanssiaiset.

2. FRAKKI JA KUNNIAMERKIT

-muuten sama kuin edellinen, mutta jos kutsutulla on myönnettyjä ansiomerkkejä, ne liitetään pukuun mukaan.

3. SMOKKI

-ilta-asu, ensi-illat, juhlapäivälliset, gaalatilaisuudet.

4. SHAKETTI

-päiväpuku (klo 18:n saakka), häät, hautajaiset, juhlalliset audienssit ja avajaiset, valtiovierailuihin liittyvät päiväjuhlat.

5. TUMMA PUKU

-kaikki muut tilaisuudet, joissa edellytetään arkiasua juhlavampaa pukeutumista.

Miehen arkipukeutuminen on vapaampaa, mutta siinäkin on sääntöjä, jotka hyvin pukeutuvan miehen täytyy ottaa huomioon. Ensinnäkin täytyy tietää koska arkiasua käytetään. Se lienee sanomattakin selvää että arkina, mutta esimerkiksi työpaikalla saatetaan edellyttää siistiä pukeutumista, jopa pukua. Lisäksi myös harrastusten parissa kannattaa pukeutumiseen kiinnittää huomiota. Arkivaatetuksen valinnassa pääsee pitkälle yksinkertaisesti järkeään käyttämällä.

Toisekseen, täytyy tietää minkä tyyppinen arkiasu on sovelias. Kotonaan mies voi pukeutua kuinka vain haluaa, ellei ole vieraita läsnä, mutta kun lähdetään ulos, tilanne muuttuu. Esimerkiksi, jos mies lähtee tapaamaan hyvää ja läheistä ystäväänsä, oli tämä sitten mies tai nainen, villapaita ja farkut on täysin sovelias asu. Mutta siinä tapauksessa, jos lähdetään tapaamaan henkilöä joka on huomattavasti vanhempi tai korkeassa asemassa oleva, tällöin on siisti yksivärinen kauluspaita ja suorot housut paikallaan. Lisänä voi olla mahdollisesti myös irtotakki sekä hillitty solmio.

Myös vaatetuksen väreillä on väliä. Esimerkiksi, tahdikas mies ei pukeudu kirkkaan ja iloisen värisiin vaatteisiin jos hän on aikeissa mennä esittämään osanottonsa jonkun poismenon johdosta.

Etiketinmukaisessa miesten pukeutumisessa on myös koruille oma sijansa. Solmiopidikettä luonnollisesti voi käyttää aina silloin kun käytetään solmiotakin. Kalvosinnappeja voi käyttää aina, kun käytetään pukua ja jos paidassa on kaksoiskalvosimet. Nykyään suurimmassa osassa miesten kauluspaidoissa on yksinkertaiset kalvosimet joissa on tavalliset napit hihansuissa, mutta joissain paidoissa on lisäksi napinreiät kalvosinnappeja varten.

Mies ei käytä kuin kahta sormusta samanaikaisesti. Toisen ollessa yleensä vihkisormus, toinen voi olla vaikkapa suvun vaakunalla varustettu kantasormus, sinettisormus tai sitten kaunis jalokivisormus.

Siististi pukeutuvan miehen on soveliasta käyttää edellä mainittujen korujen lisäksi myös kaulaketjua jossa mahdollisesti on hillitty riipus, esimerkiksi horoskooppimerkki. Kaulakoru kuitenkin pitäisi olla paidan alla. Lisäksi kellot luetaan kuuluviksi miehen koruihin, kuten myös savukerasiat ja kalliit, mahdollisesti jalometalliset täytekynät.

Vaatteet eivät tee herrasmiestä ja kääntäen herrasmies on herrasmies myös ilman vaatteita. Olisi kuitenkin virhe vetää tästä se johtopäätös, että ulkonäöllä ei ole väliä. (Roetzel 2005, 11.)

3. SUUNNITTELUTYÖSTÄ

3.1 TAUSTAA

Lähteinä tässä työssä on käytetty kirjoja liittyen korunvalmistukseen ja miesten pukeutumiseen. Mutta vielä näitäkin tärkeämpänä lähteenä pidän tekemääni käyttäjäkyselyä. Levitin kyselyä sekä kädestä käteen, sekä myös sähköpostissa. Kaikilta, joille kyselyn annoin täytettäväksi, en saanut sitä takaisin, kuitenkin suurimmalta osalta. Kaiken kaikkiaan kyselyjä kertyi yli kaksikymmentä. Tässä ovat kyselyn kysymykset sekä niistä kootut vastaukset:

1. Mitä miellelyhtymiä sinulle tulee mieleen miehen korusta?

- jyrkyys, miehekkyyys, yksinkertaiset linjat, pieni, tylsä, näkymätön, liian iso, näyttävä, platinatimanttihässäkkä, kihlasormus, solmioneula, kalvosinnapit, koruton, toiminnallinen, vaivaton, pitkäikäinen, ajaton, maskuliininen, rosoinen, klassisuus, asusteet nuorilla, selkeys, karkea, metsästyspalkinto, metallinen, nahka, paksuus, funktionaalisuus, jatkumo, ketju, arvokas, aatteellinen, mielenilmaisuus, egoistisuus, äijämäisyys, suomileijonariipus, Kalevala-koru, avioliitto, juhla, ristiriipus, ranneketjut, sormus, miesten korujen käyttöön liittyvä viittaus homouteen, tekstuurihinat, kulmikkuus, raskaus, keikarimaisuus, hiphop-kulttuuri, tyylikäs, rento, mauton, huoliteltu, nykyaikainen, trendikäs, nuorekas, kaunis, muotoilu, hillitty, seksikkyyys, hyvä itsetunto.

2. Mitkä mielestäsi ovat miehen koruja? Miksi?

- hillitty sormus, yksi korvakoru, hillitty riipus, kalvosinnapit, klassiset solmioneulat, kantasormukset, taskukellot + vitjat, ranneketjut, lävistyskorut, vihkisormus, kellot, kaulaketjut, kaikenlainen korumaisuus, harrasteriipus, tuntolaatta, vyönsolki, nainen, nahkanauha kaulassa, pinssit, yksinkertaiset korut, otsarengas, itämaiset kirjainmerkit puuvillanauhassa, Kalevala-korun sarjat.

3a. Mies: Koska olet viimeksi hankkinut korun/ koruja itsellesi tai toiselle miehelle? Minkä korun ostit? Mistä? Mikä sai sinut tekemään ostopäätöksen? Jos ostit korun jollekin toiselle miehelle, suhteesi tähän mieheen?

- puuhelmet etelänmatkalta itselle trendikyyden takia.
- pari vuotta sitten lävistyskoru vaihtelun vuoksi.
- viime keväänä Egyptistä enolle hopeinen ikuisen elämän risti koska Egyptin symboliikka kiinnostaa setää.
- kaulaketjun pojalleni.
- Suniselta toukokuussa hopeinen yksinkertainen leveä sormus itselleni koska olin etsinyt sellaista ja se on ajattoman näköinen.
- korvakoru kymmenen vuotta sitten, kokeilu miltä tuntuu.
- muutammat eivät olleet ostaneet koruja itselleen tai toiselle miehelle, mutta olivat saaneet niitä lahjaksi.

3b. Nainen: Koska olet viimeksi ostanut miehelle korun/ koruja? Minkä korun ostit? Mistä? Mikä sai sinut tekemään ostopäätöksen? Suhteesi tähän mieheen?

- veljelle kalvosinnapit viisi vuotta sitten, trendikkyys, patina, karkea pinta.
- kesällä exälle terässormus turistikrääsäliikkeestä, tuli kyseinen henkilö mieleen.
- siskonpojalle hopeinen ketju ja itse tehty solmiopidike viime keväänä.
- Vuosi sitten isänpäivälahjaksi puinen pinssi kalahattuun, liittyi isän harrastukseen.
- Hopeinen kaulakoru silloiselle poikaystäväälle, koska en pitänyt hänen käyttämästään korusta.
- Yllättävän monet eivät olleet ostaneet kellekään miehelle korua.

4. Millaisissa tilanteissa miehet käyttävät mielestäsi koruja? Miksi?

- paljon arjessa, kalvosinnapit ja solmiopidike lisänä juhlaan, jokapäiväisessä elämässä ketjut, sormukset, korvikset, bileissä ja konserteissa näyttävämpiä koruja, bisnesmiehet puvun kanssa, nuoriso koristautuu baareihin, kesäisin surffipojilla helminauha, erottuakseen joukosta, häät, syntymäpäivät, juhlissa koska se on tapana, arkena korostamaan persoonaa, tilanteissa joihin muutenkin pukeudutaan, puvun käytön yhteydessä, kalvosinnapit tuovat juhla-asuun väriä ja eloisuutta, antavat juhlassa hienostuneen vaikutelman, biletyksessä – halutaan näyttää hyvältä ja että huomataan, vapaamuotoinen juhla, jos korun antaja on läsnä.

5. Minkä tyyppisiä koruja miehet mielestäsi käyttävät?

- hillittyjä, koruja joissa miehen miehisyys ei horju, yksinkertaisia, koristelemattomia, karuja, tylsiä, maskuliinisuus korostettuna kekseliäisyyden kustannuksella, massiivisia, riippuu miehestä ja hänen tyylistään, tylsiä johtuen valikoiman puutteesta, symbolisia, perinteisiä, rihkamakoruja, nahkarannekkeet, surffihelmet, simppeleitä leveä sormus, tuntolaatat, kihlasormus, korvakoru, nuoret käyttävät rohkeampia koruja, huomaamattomia, rohkeat korut usein rihkamaa ja kalliimmat mitänsanomattomia, pieniä, puuhelmiä, hopeariipus nahkanauhassa, mauttomia kultaketjuja tyylilleen sopivia, pääosin ei- naisellisia, kelloja.

6. Minkä tyyppinen koru voisi mielestäsi olla ”uusi aluevaltaus” miehen koruna? Miksi?

- rannekoru eli ei ketju vaan nahkainen ranteenpaksuinen koska korostaisi miehekkyyttä, rintakoru tai solki koska ei ole tarjolla, enemmän rohkeutta ja näyttävyyttä, napit – saisi paitaan persoonallisen ilmeen, kenkäkoristeet, perinteisen korun muunnelma eli esimerkiksi uusi käyttöpaikka tai tarkoitus, persoonallisuutta korostava, värikivien käyttö mutta ei mustaa, taskukellot modernisoituina uudelleen käyttöön, käyttöesine korumaiseksi muutettuna, korvakoruihin enemmän vaihtoehtoja, hiuskoruja koska sellaisia ei ole ja voisi näyttää hyvältä, hiuksiin kuvioita trimmerillä, miehekkyyttä korostava, isot ”kasari”- renkaat korviin.

7. Käyttävätkö miehet mielestäsi nykyään liikaa/ liian vähän koruja? Miksi?

- liian vähän koska ujoja ja vaatimattomia ja ei tarjontaa riittävästi, sopivasti, liian vähän koska ajatellaan sen olevan homomaista ja korut ovat kalliita ja niitä tarvitaan harvoin, kukin makunsa mukaan, melko vähän- konservatiivisuus, nykyään enemmän esim. korvakoruja, liian vähän koska yleinen mielipide että naiset koristautuvat ja mies kantaa vain välttämättömät korut, liian vähän koska ei ole suunnittelua, liian vähän ja kekseliäs pukeutuminen kunniaan, liian vähän koska myynnissä olevat eivät kelpaa, liian vähän ja ehkä miehet eivät osaa vati sellaista korua mitä tahtoisivat, liian vähän koska miehillä ei

viime vuosikymmeninä ole ollut tarvetta koristautua, miesten korut ovat yleistyneet, katukuvassa näkee miehillä koruja todella vähän, liian vähän koska ehkä miehet pelkäävät leimautuvansa tai käyttävät rahansa mieluummin autoihin, liian vähän koska korut toisivat persoonallisuutta.

8. Mitä mielestäsi jäi kysymättä?

- Rihkamakorujen ja arvokorujen suhde eli onko halpiskamaa jollain lailla helpompi ostaa ja käyttää kuin kalliimpaa vai mistä johtuu että kunnon koruja käytetään niin vähän?
- Miksi kukaan ei ole suunnitellut miehille hienoja koruja mitä he haluaisivat käyttää?
- Oletko nähnyt miehille suunnattua korumarkkinointia?
- Mitä itse käytät ja haluaisit käyttää?
- Miksi et käytä koruja?

Yhteenvetona kyselyn vastauksista voisi sanoa, että ylivoimainen enemmistö mieltää miehelle sopivaksi koruksi yksinkertaisen, hillityn ja raskaan korun. Ilmoitetut korumallit olivat hyvin perinteisiä, kuten esimerkiksi kalvosinnapit, sormukset, kaulaketjut ja kellot. Miehen korun väreiksi miellettiin musta ja hopea. Joissakin vastauksissa toivottiin lisää värikkyyttä, mutta kuitenkin vähemmässä määrin ja hyvin harkittuna.

Miesten korujen käytöstä ilmeni selvästi mielipide, että vastaajien mielestä miehet käyttävät liian vähän koruja, tätä mieltä oli kolmea vastaajaa lukuun ottamatta kaikki muut kyselyyn vastaajat. Korunkäyttötilanteista suuri osa vastaajista oli sitä mieltä, että mies käyttää koruja ennen kaikkea juhlassa, mutta myös jokapäiväisessä elämässä.

Uutta ”aluevaltausta” kysyttäessä vastaajat toivoivat lisää persoonallisuutta, lisää trendikkyyttä ja värejä sekä sen tyyppistä korua joka jollain tavalla rikkoisi perinteisiä rajoja, jopa räikeästi.

Kyselyn palautusaste oli n. 80 %.

3.2 LÄHTÖKOHDAT

Lähtökohtina tämän työn työstämiselle on suomalainen luonto ja suomalainen mies. Kuten jo aiemminkin tuli todettua, luonto on hyvin monelle tärkeää, se on henkireikä, joskus jopa elinehto. Luonnosta haetaan rauhaa, voimaa ja jaksamista. Nykyisessä tehokkuusyhteiskunnassa se edustaa puolta jota ei hallitse kiire, tulostavoitteet ja aikataulut.

- *”Suomen suvi on lyhyt mutta ihana. Siitä huolimatta suuri osa suomalaisista kokee talven, kesää suomalaisemmaksi. Joskus kun kirkkaana, kylmänä talvipäivänä katselee lumista maisemaa auringon kimaltaessa jääkiteissä, nousee rintaani lähes pakahduttava ylpeys ja rakkaus kotimaan luontoa kohtaan. Lumi, jää, pakkaneen, hiihto, luminen kuusikko, huurteinen koivu, helmikuinen auringonpaiste- nämä ovat elementtejä joita pidin mielessäni kun olen suunnitellut tätä korusarjaa.”*

Millainen maa, sellainen kansa. Suomalainen mies on vaatimaton, työteliäs, karu. Hän tekee eikä meinaa. Tunteiden näyttäminen on monesti vaikeaa. Päällispuolisesta jähmeydestä huolimatta suomalaisella miehellä on myös toinen puoli: herkkä, hellä, tunteellinen ja kauneuttakin arvostava.

Tosin, tässä mieskuvassa, kuten kaikessa, poikkeukset vahvistavat säännöt. Kohderyhmään kuuluvat miehet alkavat jo olla elämän hiomia, eli tarve korostaa ja alleviivata omaa miehisyyttään jatkuvasti on vähentynyt, he ovat tyytyväisiä itseensä sellaisena kuin ovat. Elämä ei enää ole vain mustaa ja valkoista, vaan myös harmaan eri sävyjä.

3.3 MIEHEN KUVA

Maskuliinisuus ei ole myötäsytyninen piirre vaan se omaksutaan ja rakennetaan ja se voi myös muuttua. Maskuliinisuus liittyy valtaan. Se on sidoksissa sosiaalisiin instituutioihin ja käytäntöihin, jotka tuottavat vallan. Siksi se vaihtelee eri kulttuureissa ja eri aikakausina. (Salin, A., 1998, 7.)

Mies on joskus merkinnyt samaa kuin ihminen. Kautta aikain ovat miehet hallinneet yhteiskuntaa ja maskuliinisuutta on korostettu sen vastakohtaan, feminiinisuuden ohitse.

Hallitsijat ovat luoneet yhteiskunnasta itsensä näköisen ja tästä johtuu miesihanteiden vaihtuvuus hallitsijoiden mukana. Maskuliinisuus perustuu mielikuviin miehestä metsästäjänä, sankarina ja rakastajana. Sen vuoksi nämä mielikuvat ilmentävät miehen identiteettiä ja sen rakentumista kilpailemiselle, saavuttamiselle ja suorittamiselle.

Siinä vaiheessa kun nainen on noussut yhteiskunnassa yhä näkyvämpään osaan ja alkanut määritellä itseään, miehen perinteinen malli on jäänyt kehityksessä jälkeen. Vaikka mies on biologisesti sama kuin ennenkin, miehen identiteetti on muuttunut. Vaikka tietty kankeus ja, voisiko sanoa, tietynlainen epävarmuus on yhä jäljellä, niin enää ei puheliasta miestä pidetä outona, vaan on täysin luonnollista että mies puhuu ja nauraa. Samaten maskuliinisuus ja feminiinisyys ovat lähentyneet toisiaan niin että joitain piirteitä on sekoittunut toisiinsa. Esimerkkinä mainittakoon uranaiset ja metroseksuaalit miehet.

Varsinainen ongelma maskuliinisuudesta tuli feminismin myötä. 1970- luvulla miehet alkoivat kysellä identiteettinsä perään. Perinteiset miehen mallit eivät toimineet. Mies oli tosiasiallisesti menettänyt valta- asemansa, mutta ei osannut luopua entisestä roolistaan. (Salin, A., 1998, 8.)

Suomalaisen miehen perustyyppi on Topeliuksen luoma Matti: hieman rujo ja kömpelö, sitkeä ja työteliäs. Käytökseltään hän on kankea ja juro, ujo ja hiljainen. Hyvän ystävän seurassa hän saattaa vapautua ja alkaa puheliaammaksikin. Samaa kuvausta on löydettävissä muun muassa Väinö Linnan Pohjantähti- sarjan päähenkilöistä.

3.4 LUONNOSTELUVAIHE

Kun aloin piirtämään, minulla oli suuri ongelma kuinka saada edellä mainitut asiat sopimaan samaan koruun, ja vielä sellaiseen muotoon, että kohderyhmään kuuluvat miehet sitä suostuisivat käyttämään. Monen monta kertaa luin käyttäjäkyselyn vastauksia läpi ja koetin löytää niistä juuri ne oikeat vastaukset joita sitten hyödyntäisin tässä työssä. Jotkut vastauksista, kuten esimerkiksi termit hillitty, yksinkertainen sekä näkymätön, jäivät mieleen ja lähes automaattisesti rupesin ajattelemaan kyseistä asiaa täysin päinvastaisesti tyyliin miksi juuri näin?

Miksei voisi tehdä toisin? Monesti nämä pohdinnat eivät johtaneet juuri mihinkään, mutta uskon kuitenkin, että kyseenalaistamisesta oli hyötyä.

Luonnosvaiheen alussa vain piirsin. Toki olin jo miettinyt jonkin tyyppisiä malleja, mutta kun ne oli siirretty paperille ja näitä kuvia katsellessa ajatteli, että mikä luonnoksessa oli suomalaiselle, kohderyhmään kuuluvalla miehelle ominaista, ideat alkoivat karsiutumaan. Tällaiset karsiutuneet ideat olivat joko liian koristeellisia, persoonattomia, kohderyhmälle sopimattomia tai sitten aivan liian hankalasti toteutettavissa. Yksi malli sitten alkoi kiinnostaa enemmänkin. Siihen sai liitettyä luonnon, jään, kylmän. Se on ulkonäöltään sellainen, että se sopii kohderyhmän käytettäväksi. Ja siitä myös tunnistaa tekijän.

Tästä ideasta sitten tein myös prototyyppejä ja myös kokeilin eri pintakuviointeja eri menetelmillä ajattelemiini materiaaleihin.

4. TUOTTEEN VALMISTUS

4.1 VALITUT MATERIAALIT

Metallin kohdalla en oikeastaan ajatellutkaan käytettäväksi muuta kuin hopeaa. Alkuvaiheessa tosin harkitsin käyttäväni hopean sijasta valkokultaa, mutta käyttäjäkyselyn vastausten perusteella enemmistö vastaajista suosii miesten korusissa hopeaa. Toisekseen, henkilökohtaisesti olen vahvasti sitä mieltä, että hopea on kauniimman väristä kuin valkokulta. Koruihin tuleva kivi on eräänlainen kvartsi-spektroliittidubletti. Kivet on hionut Teuvo Tielinen Ylämaalta. Johtuen kiven erikoisuudesta sekä poikkeavasta hionnasta ja muodosta, korupohjat täytyy tehdä ensin ja hioa kivet suoraan niihin sopiviksi.

4.2 MIKÄ ON DUBLETTI

Dubletiksi sanotaan yleensä kahdesta eri kivilajista yhteenliimattua kokonaisuutta ja niitä valmistetaan sekä viistehiottuina että pyörtöhiontaisina. Tällaisilla kokonaisuuksilla on erilaisia tarkoituksia joista yleisin on saada halvempi kivi näyttämään kalliimmalta kiveltä. Kun kivien välissä on liimapinta, se sitoo ne yhdeksi, umpinaiseksi kappaleeksi ja sama valonsäde pääsee kulkemaan molempien kiverrosten lävitse.

Jos kivien välissä ei ole liimaa, kivien välinen raja näkyy yleensä selvästi. Esimerkkinä voidaan mainita dubletti, jonka yläosa on kvartssia ja alaosaksi on liimattu safiirinsininen lasi. Päältä katsottuna kokonaisuus näyttää siniseltä, koska lasin sininen väri heijastuu kvartsin lävitse. Jos tällainen dubletti on kiinni umpi- istukassa, maallikon voi olla hyvin hankala erottaa sitä jäljitelmäksi. Vielä hankalampi on dublettia erottaa oikeasta kivistä jos sen yläosa on esimerkiksi luonnonrubiini ja alaosa on synteettinen rubiini. Jos tällainen dubletti on tehty taidokkaasti, sen tunnistaminen voi olla hankalaa vaikka se olisi irrallinenkin.

Dubletti voi olla tehty myös tukemistarkoituksessa. Jos päällä oleva kivi on erityisen hauras, tai se on hyvin ohut, sen alle voidaan liimata vahvemmassa tai samasta kivilajista tukikerros. Tällaista tukemista käytetään enimmäkseen opaakeissa, eli läpinäkymättömissä kivissä. Esimerkkinä tällaista tukemista ehkä vaativasta kivistä mainittakoon opaali.

Tällaisia yhteenliimattuja kokonaisuuksia valmistetaan myös kolmikerroksisina tripleteinä. Niiden tarkoitus on sama kuin dubleteillakin.

4.3 KORUIHIN LIITETTÄVÄT KIVET

Kuten jo edellä mainittiin, koruissa käytetty kivi on dubletti eli kokonaisuus, jossa kaksi eri kiveä on päällekkäin. Yleensä eri kivilajit liitetään toisiinsa läpinäkyvällä liimalla, esimerkiksi Araldit- kaksikomponenttiliimalla, mutta tässä tapauksessa kivet istutetaan koruihin toisistaan irrallisina, silti kuitenkin päällekkäin. Tämä erikoisratkaisu johtuu siitä, että kvartsin pintaan tuleva kuvio ei toimi toivotulla tavalla jos kivien välissä on liimaa.

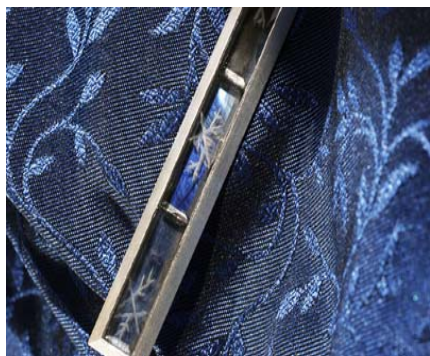
4.4 KORUJEN RUNKOJEN VALMISTUS

Kaikki tässä korusarjassa olevat kivi- istukat on tehty siten, että hopeasta on vedetty 2,5 x 2,5 mm:n paksuista neliön muotoista tankoa, josta on sahattu napin reunat. Tämän jälkeen ne on juotettu millin paksuiselle pohjalle suorakaiteen malliin. Seuraava vaihe on ollut reunan viisteiden viilaaminen. Tässä työvaiheessa oli erityisen tarkkaan seurattava, että kulmista tulisi siistit ja särmät. Tämän jälkeen istukoihin on tehty karkea filssipinta joka on paitsi ulkonäöllinen tekijä, siten myös kappaleitten pinnat ovat saaneet lopullisen suorutensa. Istukoitten pohjapuolella on vastaviiste. Sen tarkoitus on seuraava: ylä- ja alaviisteitten harjanteen kohdalla kulkee istukan pohjan juotossauma. Sauma saattaa aikaa myöten kulua, koska juote on pehmeämpää kuin muu materiaali. Harjanne häivyttää sauman silmältä, joten korut näyttävät pitempään siisteiltä. Alaviiste on kiillotettu. Sillä saadaan koruihin lisää ulkonäköä ja lisäksi se tehostaa sauman häivyttymistä.

Lopullisissa koruissa olevat kivi-istukat ovat kooltaan sellaiset, että kalvosinnapeissa ja sormuksessa on samankokoiset istukat sekä solmiopidikkeessä omansa. Tällä on saatu korostettua kaikkien kolmen korun sarjamaisuutta ja yhteensopivuutta.

Kalvosinnappien koko muuttui kahteen kertaan. Ensimmäinen versio oli massiivisempi, se oli tehty muuten samalla tavalla kuin lopullinen versio, mutta paksummasta materiaalista. Se oli muodoltaan lähes neliö. Seuraava versio oli enemmän suorakaiteen mallinen ja siinä oli lisäksi sisäpuolelle erikseen juotettu sovitereuna. Nämä molemmat olivat kankean ja raskaan näköisiä, joten kevennys oli paikallaan. Kolmas versio on tehty ohuemmasta tangosta ja se on selvästi suorakaiteen mallinen.

Solmiopidikkeen alkuperäisen mallin kanssa tuli niin paljon hankaluuksia, että ainoa järkevä vaihtoehto oli muuttaa mallia. Alun perin se olisi ollut kolmion muotoisen harjanteen mallinen ja kivi olisi tullut siihen siten, että se olisi peittänyt pidikkeen toisen kyljen kokonaan, toisen kyljen ollessa metallipintainen. Kiveä olisi kuitenkin ollut lähes mahdoton saada siihen kiinni niin, että siitä olisi syntynyt haluttu vaikutelma, eli särmikkyys ja kiteinen ulkonäkö. Tästä syystä solmiopidikkeen malli muuttui vielä tässä vaiheessa.

Onneksi, sillä jälkeenpäin ajateltuna alkuperäinen idea olisi ollut sarjan muitten osien kanssa täysin erilainen. Seuraava malli oli tehty samoista, massiivisista materiaaleista kuin järjestyksessään toinen kalvosinnappi. Siihen oli myös juotettu samanlainen sovitereunus. Tässä oli sellainen ongelma, että kivi joka olisi pitänyt hioa tuohon malliin, olisi ollut niin ohut ja kapea, että siitä olisi ollut todella hankala saada tyylikkään näköinen.

Lopullinen malli on muodoltaan yhteneväinen muitten osien kanssa ja siten sen tunnistaa samaan sarjaan kuuluvaksi. Lisäksi se on millin leveämpi kuin edellinen versio. Solmiopidikkeen kiven koko herätti keskustelua ohjaajani kanssa. Jos koruun olisi koettanut istuttaa pitkää, ohutta ja kapeaa kiveä, se hyvin suurella todennäköisyydellä olisi rikkoutunut. Tästä syystä pidikkeeseen tuleva kivi hiotutettiin jo valmiiksi kolmeen, yhtä pitkään osaan, jotka on istutettu peräkkäin näin muodostaen yhteneväinen pinta.

Sormuksen malli muuttui matkan varrella. Alkuperäinen malli oli huomattavasti raskaampi kuin lopullinen malli. Siinä oli samanlainen istukka kuin muissakin sarjan koruissa, mutta erona oli se, että istukan reunat oli juotettu sormuksen rungon päälle viilattuun tasaiselle alustalle. Sormuksen runko oli takomalla ja viilaamalla muotoiltu yhdestä paksusta, leveästä tangosta. Tästä johtuen sen ulkonäkö oli pinkeä, raskas ja jollain tapaa tunkkainen. Alkuperäistä sormusta oli koetettu keventää viilaamalla rungon reunaan leveät viisteet jotka jatkuivat kivi- istukan alle, mutta siitä huolimatta sormus ei ollut muodoltaan sellainen että se olisi sopinut samaan sarjaan muitten osien kanssa, vaikka se suunniteltaessa vaikutti hyvältä.

- ”Sen toteaminen että sormus vaan ei kerta kaikkiaan toimi, oli raskas paukku. Yrityksistä johtuen ei uutta, korvaavaa ideaa vain tullut. Tässä vaiheessa ohjaava opettajani neuvoi minut muotoilunopettaja Heli Kauhasen puheille. Ohjeeksi sain erilaisten muotoilulehtien lukemisen, ympäristön tarkkailua ja tehtyjen havaintojen analysointia. Kerran sitten Heinolassa käydessäni tuli väläys. Mielestäni yksi Suomen kauneimmista silloista on aina ollut Jyrängön rautatiesilta. Sen keskikaari! Kevyt ja ilmava, samalla kuitenkin vahva ja maskuliininen. Heureka!”

Lopullisen sormuksen runko on tehty millin paksuisesta hopealevystä siten, että siivekkeet, jotka kannattelevat kivi- istukkaa sen päistä, on sahattu auki jo siinä vaiheessa kun levy oli suora. Jotta sahaus olisi tismalleen symmetrinen, aihioon on harpilla mitaten piirrotettu jäljet, joita pitkin sahaus on suoritettu. Tämän jälkeen aihiota on alettu kääntää kaarelle sormuspihdeillä varoen tekemästä hopean pintaan jälkiä joita olisi voinut olla hankala poistaa jo senkin vuoksi, että hopealevyn paksuus on vain millin. Sitä siis ei kannattanut tarpeettomasti viilailla. Kun aihion päät on saatu kohtaamaan, syntynyt sauma on juotettu. Rungon lopullinen muoto on saatu kuten normaalistikin, eli sormuspinnan päällä nahkanuijalla takomalla. Jos runko olisi ollut paksumpi eli jäykempi, muodon antamisessa olisi voinut käyttää myös tavallista metallista hopeasepän vasaraa. Tässä tapauksessa, materiaalin ohuudesta johtuen, riski hankalasti poistettavista jäljistä olisi kuitenkin ollut liian suuri. Kivi- istukkaa tukevien siivekkeitten päihin on viilattu viisteet joitten varaan istukka on juotettu. Se on tuettu runkoon juottamalla myös istukan keskikohdalta.

Koruihin tulevat mekanismit ovat osittain puolivalmisteena hankittua, osittain itse tehtyjä. Solmiopidikkeen hauenleuka on puolivalmiste, koska siihen vaivaan nähden mitä hauenleuan tekemiseen uppoaisi, ei olisi ollut mitään järkeä tehdä sitä itse.

Kalvosinnappien mekanismit ovat hopealevystä itse tehtyjä. Varsien paksuus on 1,5 mm ja vastakappaleen paksuus on milli. Materiaalin paksuutta päätettäessä on otettu huomioon, että valmiin mekanismin tulee mahtua napinreistä, kangasta pahemmin repimättä ja venyttämättä.

-Vaikka yleensä kalvosinnapeissa on kaareva varsi, kokemukseen perustuva henkilökohtainen mielipiteeni on, että suora varsi on näppärämpi laittaa paikoilleen napinreikään.

4.4 KIVIEN KIINNITYS

Kivenistutushierrin

Timanttiporanterät

Kiviin tulee pintakuviointi, joka kuvaa jääkiteitä. Tämä kuviointi tehdään kartion muotoisella, letkuporakoneessa käytettävällä timanttiterällä. Istukka johon kivet tulevat, on malliltaan umpi- istukka. Sen hyviä puolia on muun muassa, että se suojaa kiveä hyvin ja myös pitää sen erinomaisen hyvin paikoillaan. Se on lisäksi kaunis, ja sitä voi varioida monella eri tavalla. Kalvosinnapeissa ja solmiopidikkeessä istukka ei ole vain korun osa vaan se myös muodostaa korun rungon.

Korujen runkojen valmistuttua niihin istutettiin kivet. Kivet ovat kiinnitetty istukoihin hiertämällä. Tämä on erittäin hyvä kivenistutustekniikka, jonka hyviä puolia ovat muun muassa se, että varsinaista kiven päälle painettavaa reunaa ei tarvita, kuten normaalissa umpi- istukassa, johon kiven istutus tapahtuu painamalla istukan reuna kiven päälle. Hiertämällä saadaan kevyempi vaikutelma. Lisäksi se on nopea, hyvin pitävä ja kaunis.

Hiertäminen on istutustekniikka, jossa kivi istutetaan, yleensä valmiiksi kiillotettuun metalliin, hiertämällä sovitteen reuna kiven päälle. Työkaluna käytetään tarkoitukseen kehitettyä kiillotusterää, hierrintä. Tämä on varteen kiinnitetty teräspuikko, yleiskäyttöön soveltuvan puikon halkaisija on 2- 2,5 mm. Hyvä teräsiho saadaan katkenneesta letkuporanterästä. Poranterän halkaisija on 2.35mm. Hierrin teroitetaan teräväkärkisen luodin muotoon, ja kiillotetaan. (Lahtela 2001, 81.)

Koko ajan kun kiveä hierretään kiinni, on pidettävä huoli, että liukastusainetta on riittävästi. Tämä edesauttaa kiiltävän ja sileän hiertämispinnan aikaansaamista. On myös varottava, että hierrin ei vaurioita kiveä tai lipsahda pois sovitteen reunasta aiheuttaen näin turhia naarmuja jo viimeisteltyyn metallin pintaan.

Liian syvään sovitteeseen on hankala hiertää kiveä kiinni. Hyvä syvyys on 0,5- 0,8mm mitattuna kiven yläpinnasta sovitteen yläreunaan. Reunan ollessa tätä syvempi, hiertäminen vaikeutuu. Kiveä on tällöin hankala saada kiinni niin että se ei hölsky. Jos kivi ei ole istukassa napakasti vaan se pääsee liikkumaan, se ennen pitkää hakkautuu irti.

Hiertäminen aloitetaan asettamalla kivi sille varattuun istukkaan. Jos istukka on väljä, siihen ei voi hiertämällä kiinnittää kiveä, koska kivi jää löysälle hyvin suurella todennäköisyydellä. Kun aletaan hiertää metallia kiven päälle, käytetään hiertimen liukasteena vaikkapa saippuavettä tai sylkeä. Hiertimen oikea hankauskulma on tärkeä. Hiertämällä riittävän loivassa kulmassa varmistetaan, että metalli siirtyy oikeaan suuntaan. Kun metalli on siirtynyt koko reunan osuudelta kiven päälle, on vuorossa kiven kiristys. Tämä tapahtuu jyrkentämällä hankauskulmaa noin 60 asteeseen.

5. TÄMÄN TYÖN MERKITYS ALALLE

5.1 TEKNISESTI

Tällä korusarjalla on merkitystä kultasepäanalalle sikäli, että siinä käytetty kivi on erikoinen. Dubletteja on käytetty ennenkin, muttei tällä tavalla kuin tässä työssä. Perinteinen dubletti on tehty yleensä antamaan vaikutelmaa jostain toisesta kivistä, mutta tässä tapauksessa ne on tarkoitettukin erottumaan toisistaan. Sitä korostaa vielä sekin, että kvartsin pintaan on tehty timanttiterällä kidekuvio, joka heijastuu takaisin kvartsin pohjasta, näin erottaen kaksi kiveä toisistaan selvällä rajalla. Tästä johtuen kivi saa erikoisen, kolmiulotteisen ulkonäön.

Korujen ulkonäkö poikkeaa jonkin verran linjasta, jolla miesten korut yleisesti on totuttu näkemään. Niissä ei ole mitään mihinkään harrastukseen viittaavaa, kuten esimerkiksi golfmailoja ristissä, tai muuta vastaavaa, eikä niissä myöskään ole yleisesti miesten koruissa käytettyä tummaa kiveä. Sininen spektroliitti sopii erinomaisen hyvin miesten koruihin ja erityisen hyvin nyt tehtyihin koruihin, joissa lähtökohtana on talvinen Suomen luonto.

Nyt tehtyjä koruja voisi jopa sanoa koristeellisiksi. Sitä ne toki ovatkin, mutta eivät liiallisessa määrin. Korut ovat massiivisia ja särmikkäitä, jopa kylmän näköisiä. Kuten tarkoitus on ollutkin.

5.2 TIEDOLLISESTI

Miesten korujen käytöstä on vähänlaisesti kirjoitettua tietoa. Käyttäjäkyselyn vastauksista ilmenee selvästi, että miesten korunkäyttö olisi huomattavasti yleisempää, jos olisi mistä valita. Koska näin ei ole, siitä voidaan vetää johtopäätös, että nykyiset korunvalmistajat eivät osaa pitää miestä naisen vertaisena asiakkaana koruostoksilla. Tämä näkyy selvästi kultasepänniikkeiden valikoimissa. Miesten koruja on vain murto-osa verrattuna naisten korujen määrään. Toisin sanoen valmistajat eivät ole havahtuneet siihen, että miehet haluaisivat käyttää koruja ja myös miesten koruissa on muotoilulla ja ulkonäöllä merkitystä. Uskon, että tämä työ osaltaan edesauttaa tätä tärkeää asiaa.

6. KORUSARJAN MARKKINOINTI

Tätä korusarjaa valmistetaan ja myydään jatkossa tekijän omassa kultasepäalan yrityksessä. Tarkoituksena ei ole erityisesti markkinoida erikseen tätä korusarjaa, vaan se tulee olemaan yksi myyntiartikkeli muitten joukossa. Koska kyseessä tulee olemaan pienyritys, joka talouteen jaettavia mainoslehdyköitä ei ole kannattavaa painattaa. Hyvin todennäköisesti sanomalehti- ja radiomainonta tulevat muodostamaan yrityksen mainonnallisen ytimen.

Korujen hintaan vaikuttaa muun muassa metallin laatu, paino ja pitoisuus, mutta myös käsityön määrä vaikuttaa hintaan korottavasti. Suurin hintaan korottavasti vaikuttava osuus on kuitenkin koruihin tulevat kivet: erikoisen hionnan ja koostumuksen vuoksi niitä ei saa valmiina, vaan ne täytyy erikseen tilata kivenhiojalta. Suomessa on joitain kivenhionnan ammattilaisia, jotka hiovat kiviä asiakkaan toiveitten mukaisesti. Kuitenkaan, piensarjan hiottaminen laadukkaasti ei ole halpaa.

Korusarjan alustava hinta-arvio on n. 800 euroa. Tästä on kalvosinnappien osuus noin 300 euroa, solmiopidikkeen osuus on noin 250 euroa ja sormuksen osuus on noin 250 euroa. Tämä hinta-arvio on sarjasta joka on tehty hopeasta jonka jalometallipitoisuus on 925 %. Kullan käyttö materiaalina luonnollisesti vaikuttaa hintaan korottavasti.

7. ALLA MARCIA

Mistä johtuu korusarjan nimi? ”Alla Marcia” on Suomen kansallissäveltäjä Jean Sibeliuksen sävellys, ja se on nimensä mukaisesti marssi. Yleensä marssit mielletään kuuluvaksi miehiseen maailmaan, sotilaallisuuteen ja esimerkiksi paraateihin, ne ovat mahtipontisia ja uhkuvat miehistä ”me tulemme taas” -asennetta. Myös ”Alla Marcia” on mahtipontinen, mutta siitä huolimatta on hyvin vaikea kuvitella sotilaita marssimassa sen tahtiin. Nimittäin mahtipontisuutensa vastapainoksi se on kevyt,

leikittelevä ja valoisa sävellys, kuin leijuva lumihiutale.

- ”Minulle ”Alla Marcia” sävellyksenä merkitsee samaa kuin kireä pakkaneen, talvinen auringonpaiste, sininen pilvetön taivas, valossa kylpevä luminen männikkörinne, jääkuorensa alla soliseva puro, huurteinen koivikko. Tästä voi päätellä että isänmaallisuus on hyvin lähellä sydäntäni. Kerran, joitakin vuosia sitten, kun kuuntelin ”Alla Marciaa” ja katselin samalla ikkunasta aurinkoista talvimaisemaa, jossain vaiheessa huomasin seisovani asennossa.”

8. YHTEENVETO

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on ollut tutkia miesten korujenkäyttöä ja syitä siihen, miksi miehet käyttävät tai jättävät käyttämättä koruja. Tätä kartoittaakseni laadin projektin alussa käyttäjäkyselyn, joista saadut vastaukset ovat olleet arvokasta lähdetietoa ja ovat suurelta osin olleet pohjana tämän työn toteuttamiseen.

Tiedonhankintavaiheessa sain kokea, että asenteet miesten korujenkäytölle ovat keski-ikäisten, työläisväestöön kuuluvien miesten keskuudessa ovat edelleen luutuneet ja ennakkoluuloiset. Esimerkkinä mainittakoon erään tuttuni reaktio hänen luettuaan ääneen kyselyn ensimmäisen kysymyksen ”Mitä miellelyhtymiä sinulle tulee mieleen miehen korusta”? ”Homo”! hän hihkaisi ja nauroi päälle. Kysely jäi häneltä loppujen lopuksi täyttämättä.

Kirjoitettua ja julkaistua lähdeaineistoa en aiheesta löytänyt. Lieneekö siihen sitten syynä se, ettei aihe kiinnosta korunvalmistajia vai se, että virheellisesti pidetään itsestään selvyytenä olettaa, että miehille ei ole mitään väliä, miltä heidän korunsa näyttäivät. (Käyttäjäkyselyn vastaukset kuitenkin osoittavat tämän kiistattomasti vääräksi johtopäätelmäksi.) Kirjat, joita olen käyttänyt lähdeaineistona, juuri tästä puutteesta johtuen, käsittelevät kultasepänalan ammattiteknikkaa, miesten korrekta pukeutumista sekä länsimaista tapakulttuuria. Tarjolla olisi ollut yleistä muotoilua käsitteleviä kirjoja, muun muassa muotojen merkityksistä ja niiden mittasuhteista kirjoitettuja, mutta mielipiteeni on, että opinnäytetyön yksi tärkeimmistä tarkoituksista on testata valmistuvan opiskelijan omia kykyjä, niin teknisesti, kuin taiteellisestikin. Tästä syystä olen osittain myös tyytyväinen lähdeaineiston puutteeseen, koska sen vuoksi tästä työstä oli suoriuduttava kaikin puolin omien taitojen mukaan. Koulun opettajakunnan, erityisesti ohjaavan opettajani Esko Timosen, luokkatovereiden sekä opponentin Kalle Polkutien mielipiteillä luonnollisestikin oli arvonsa.

Sen, onko tekijä tässä työssä onnistunut, voi jokainen arvioida itse.

Valmistuneet korut eivät ole kaikkein tavanomaisimpia miesten koruja. Ne poikkeavat niin sanotusti normaaleista miesten nykykoruista sikäli, että niihin on liitetty koristeellisuutta ja herkkyyttä, mikä miehille suunnatuista koruista on lähes puuttunut. Tähän poikkeukseen on syynä se, että yhtenä lähtökohtana tälle työlle on ollut suomalainen luonto ja sen talvi. Luonto on kaunis, herkkä ja monimuotoinen. Toisena lähtökohtana ollut suomalainen mies on ollut yhtä suomalaisen luonnon kanssa jo tuhansia vuosia. Miksi siis tätä vivahteikkautta ei voisi siirtää koruun?

Käyttäjäkyselyn vastauksista voi tehdä johtopäätöksen, että miehet käyttäisivät koruja enemmän, jos heille olisi

kultasepänliikkeissä mieleistä valikoimaa. Luvussa 3. on luetteloituna kaikki kyselyn vastaukset.

Miesten korujen käyttämättömyyteen on vastauksista päätellen yhtenä syynä yleinen mielipide: korujen käyttö kuuluu naisille, miehet eivät käytä koruja. Toinen syy on selvästi luettavissa rivien välistä: korujen käyttö liitetään yhä jossain määrin homoseksuaalisuuteen, ja jos heteromies käyttää koruja, hän pelkää leimautuvansa homoksi ja täten menettävänsä toisten silmissä osan miehisyydestään.

Erityisesti jos hän ei omaa itsetuntoa riittävästi. Tämä on sinänsä ristiriidassa todellisuuden kanssa, sillä käyttäjäkyselyyn vastasi myös homoseksuaaleja miehiä, ja heidän vastauksensa eivät juuri poikenneet heteromiesten vastauksista. Lisäksi läheiseen tuttavapiiriini kuuluu homoja ja yksikään heistä ei käytä koruja enempää kuin tavallinen keskivertomies.

Oikeastaan nämä edellä mainitut syyt ovat hieman hupaisia, koska loppujen lopuksi siitä ei ole kovin kauaa, kun miesten muoti oli yhtä koristeellista kuin naistenkin ja korujen käyttöä sekä prameista kankaista tehtyjä vaatteita pidettiin yhteiskunnallisen arvon mittana. Lisäksi kyseessä tuntuu olevan paljolti kulttuuriero, koska keski- Euroopan maissa koristautuminen on laajemmin suvaittua myös miehille.

Teknisesti työn toteuttaminen oli kohtuullisen haastavaa, joskin alkuun päästyä työ sujui loppujen lopuksi vauhdilla. Suurin huolenaihe korujen toteutuksessa oli koruihin tulevat kivet. Johtuen kivien erikoisuudesta, jo niiden saaminen oli pulma.

Kivenhiontaa harrastava tuttavani Kari Lepola, oli alun perin suostuvainen hiomaan kivet. Edetessään asia kuitenkin mutkistui, korujen koot ja mallit muuttuivat työn edetessä ja lisäksi raakakiven puute sekä vähiin käyvä aika saivat lopulta tekemään päätöksen, että kivet kannattaa tilata ammattihiojalta. Kivet on hionut Teuvo Tielinen. Kivien istutus oli vaihe jota jonkin verran jännitin. Molempia kivikokoja oli tilattuna yksi ylimääräinen, mutta jos istutuksessa olisi rikkoutunut useampi kivi, olisin ollut pulassa.

Kuten edellä mainittiinkin, korujen mallit muuttuivat työn edetessä. Lopulliset mallit ovat syntyneet yrityksen ja erehdyksen kautta. Yksikään sarjan koruista ei ole sellainen, joksi sen alun perin suunnittelin. Muutosta on ollut enimmäkseen mittasuhteissa, mutta solmiopidike ja sormus ovat myös malleiltaan prototyypeistä poikkeavat.

Työ tekijäänsä neuvoo. Niin oli myös tässä tapauksessa. Koruja valmistaessani eteeni tuli uusia ongelmia jotka kuitenkin piti ratkaista. Esimerkkinä mainittakoon kivien liittäminen toisiinsa. Pohdin, että toimiiko kvartsin pinnassa oleva kidekuvio tarkoitetulla tavalla jos kivet ovat liimattuna yhteen. Asia selvisi kokeilemalla: ei toiminut. Syynä oli se, että kun kivet olivat liimattuna yhteen, ne olivat samaa kappaletta eikä niiden välillä ollut kunnollista pintaa mistä valo olisi heijastunut takaisin kuten jos kivet olivat vain päällekkäin, mutta toisistaan irrallisina: kvartsin pohja heijasti silloin valon takaisin. Ilmiö on sama kuin jos muoviletkun tai lasiputken päästä laitettaisiin laservalo: valonsäde ei voi läpäistä seinämää, vaan se tulee toisesta päästä ulos. Tästä syystä kivet istutettiin erillään, vaikka se lisäsi työtä ja huolta kivien istuttajalle ja varmasti myös hiojalle.

Kaiken kaikkiaan tämä on ollut mielenkiintoinen, opettavainen ja haastava projekti toteuttaa. Tämän työn edetessä on tullut entistä selvemmäksi, että vastoinkäymisten kohdatessa periksi ei kannata antaa. Lisäksi tekijälle itselleen on joskus ollut ylimaallisen vaikeata muistaa, että se ensimmäinen versio ei ole koskaan se paras. Tätä työtä tehdessä se on tullut enemmän kuin selväksi.

9. LÄHTEET

Lähteinä tässä työssä on käytetty tekijän laatiman käyttäjäkyselyn vastauksia.

Lisäksi:

Lahtela, I., 2001. Kivenistutus- jalokivien istutus kultasepän työssä.

Gummerus, Jyväskylä.

Roetzel, B., 2005. Täydellinen Herrasmies- klassisen miestenmuodin käsikirja.

Könemann, Saksa.

Lassila, S., 2003. Uusi Käytöksen Kultainen Kirja. 12. uudistettu laitos.

Werner Söderström Bookwell oy, Porvoo.

Vaissi, P., Huovinen, H., 2005. Kultasepän aineoppi ja ammattikemia.

Opetushallitus.

Salin, A., Niemi, M., Wessman, T., Berg, T., 1998. MIES MANnen. Näyttelyluettelo.

Tikanojan taidekoti, Vaasa.

KUVALÄHTEET

Kuvia tähän työhön on tekijän lisäksi ottanut:

Markus Kuoppala

Kalle Polkutie

Anu Akkanen

10. LIITTEET

Liitteet 1. - 3.

Kivenhioja Teuvo Tieliselle toimitetut työpiirrustukset.

Liite 4.

Työn alkuvaiheessa laadittu viitekehys

Liitteet 5. – 9.

Luonnoksia

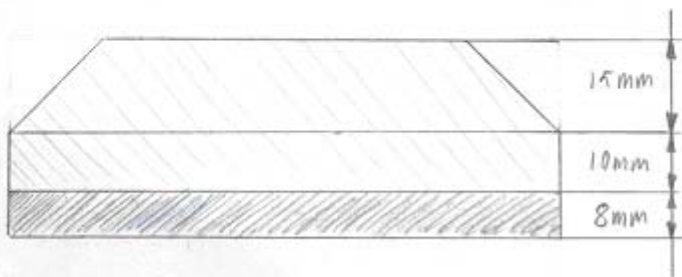
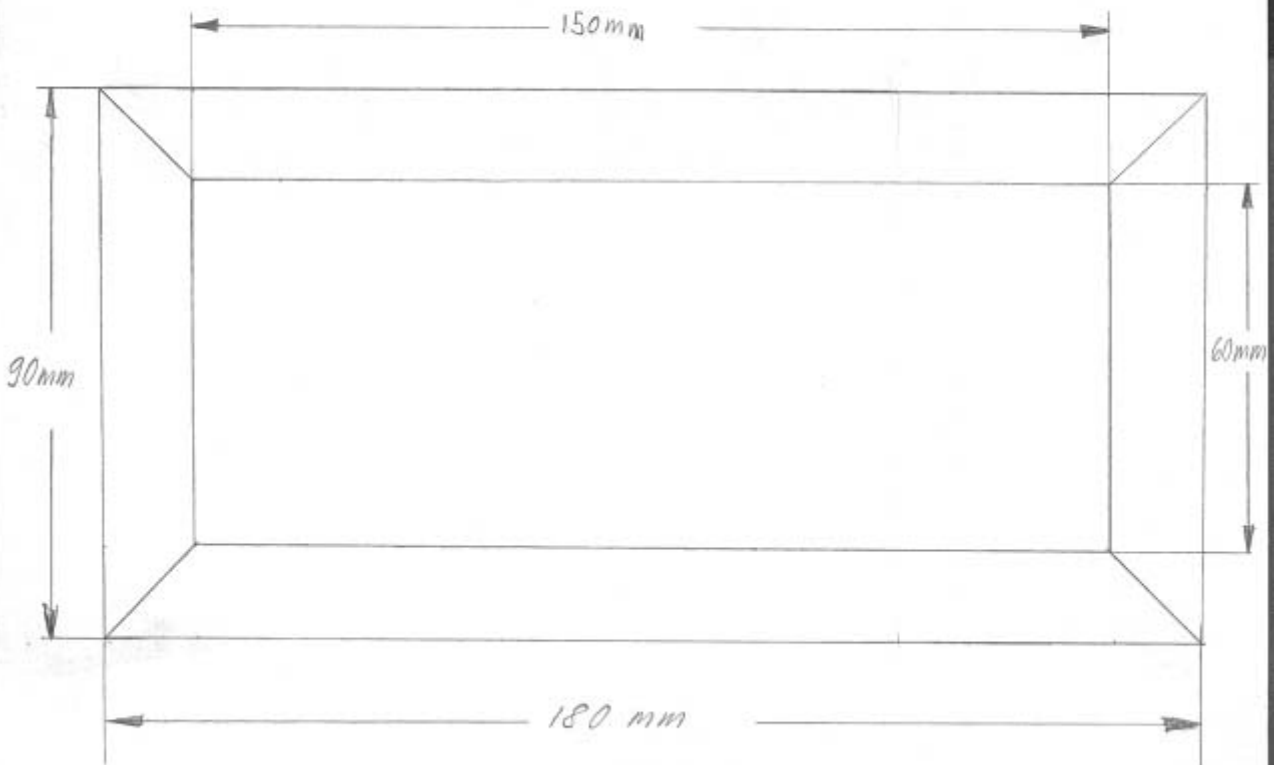
Liite 10.

Esityskuva valmiista korusarjasta

Krienen mitat

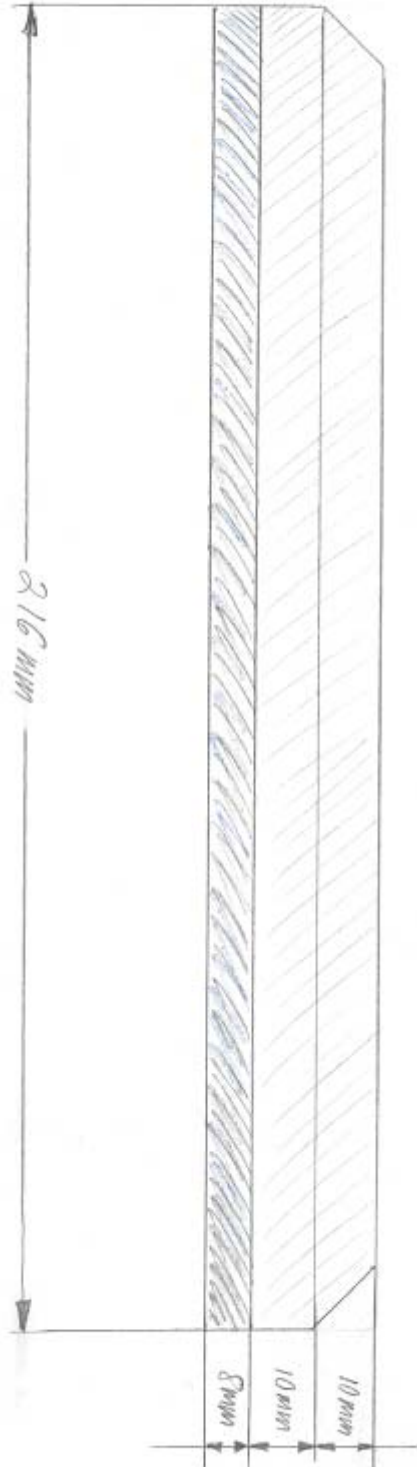
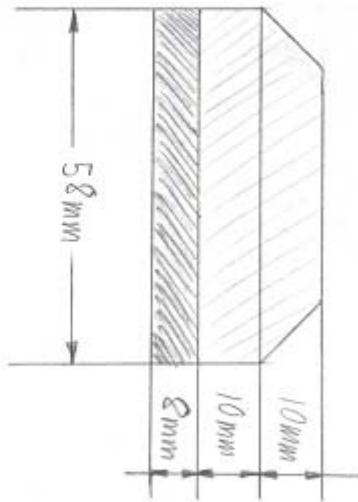
HUOM!! mittakaava piirroksissa 10:1 ellei toisin mainita

Sormus, kalvosinnapit

Reunaviisteitten
Kulma 45 astetta

Solnirapidike

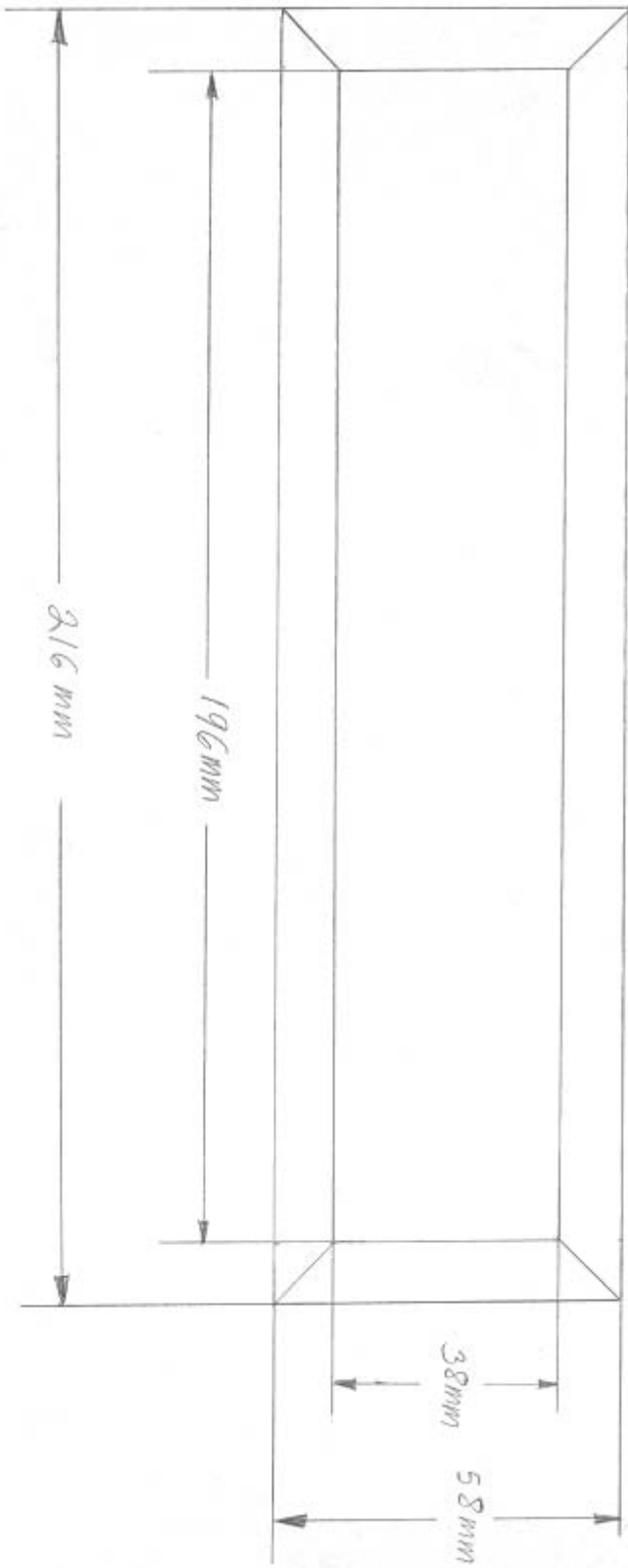
Rennaristettien
kulma 45 astetta

Tämä piirros on ole mitataavassa !!

Selviöpidikeen kivet tulevat kovan muokausen jälkeen

Selviöpidike

Viitekehys

Tarkoituksena on tuottaa yksinkertainen, mutta yksityiskohtainen miesten korusarja. Lähtökohtana on valmistaa sarja suomalaiseen makuun sopivaksi. Muotokieli tulee olemaan pelkistettyä, mutta maanläheistä, myös materiaalien osalta. Tuote valmistetaan vanhoja, perinteisiä työtapoja hyväksikäyttäen, eli ns. oikopolkuja vältetään. Näin varmistetaan myös se, että tuotteesta tulee laadullisesti sitä, mitä sen odotetaan olevan.

Korun käyttäjän pitäisi tuntea, että hänen kantamansa koru on juuri hänelle sopiva, hänen omansa. Pyrin tuotteen suunnittelussa ja valmistuksessa ottamaan tämän huomioon.

Tekijältä tämä vaatii herkkyyttä, taitoa asettua toisen asemaan. Luonto on ollut suomalaisille aina tärkeä asia. Tästä johtuen luonnontuntemus on myös hyväksi, koska koruissa tulee olemaan viitteitä suomen luontoon. Uskoisin, että tulevaa korusarjaa kuvaavia sanoja olisi mm. halla, usva, jää, tunturipuro, metsä, kallio, rauha.

Työn suunnittelussa ja alkukartoituksessa suurena apuna ovat haastattelulomakkeet. Vastauksissa on ollut paljon sellaista tietoa ja oivalluksia, joita ei itse välttämättä olisi tullut edes ajatelleeksi. Suurelta osin näitten vastausten pohjalta on jo osittain siivilöitynyt valmistettavat tuotteet, tosin hyvin harvalla siivilällä. Ennemminkin käytettävät materiaalit ovat tarkentuneet.

